

LIBRIS

We know
books

VADIM ȘTERBATE

99

DE ATRACȚII
TURISTICE
DIN REPUBLICA
MOLDOVA

EDITURA
PRUT

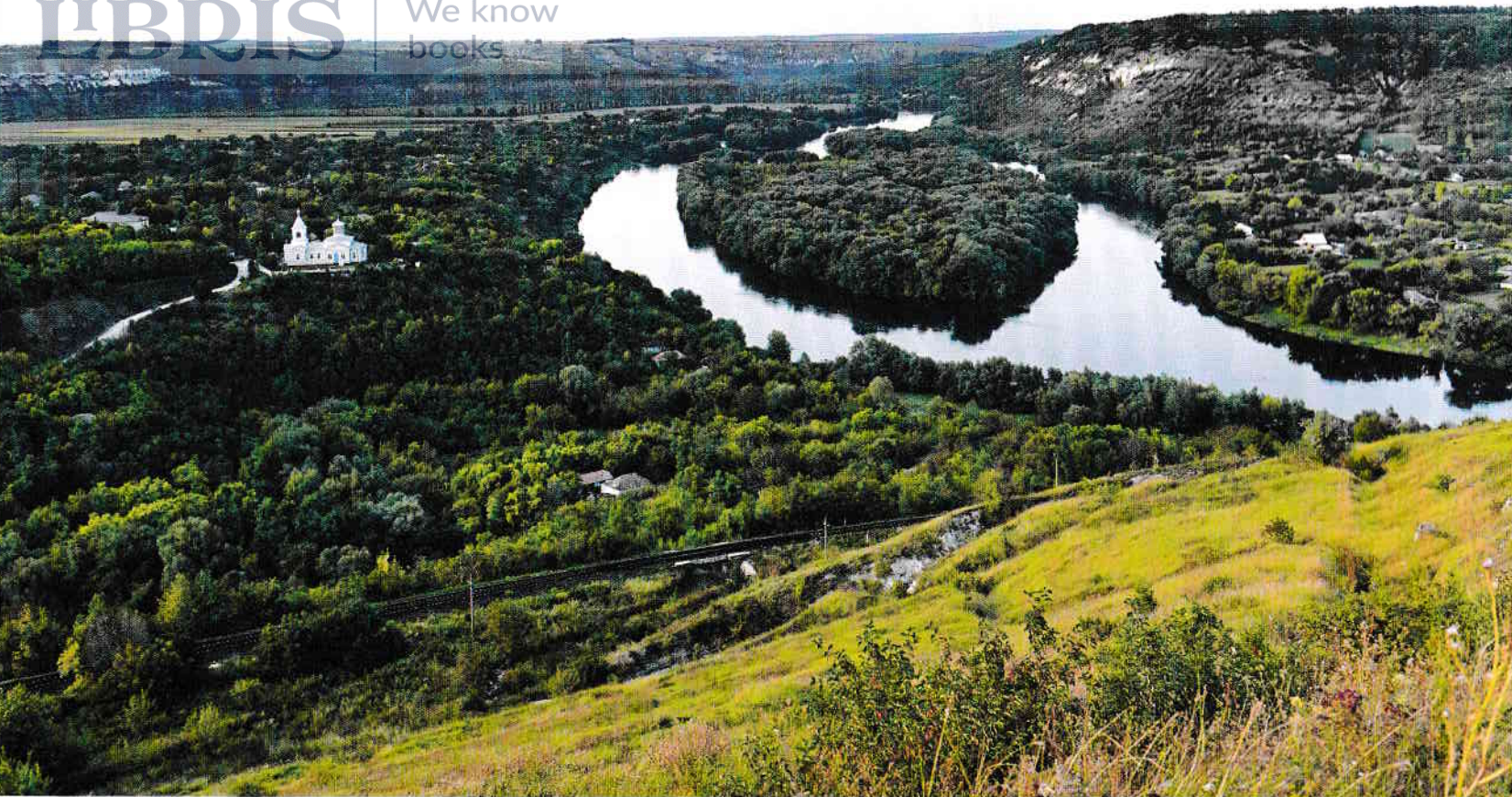

Cuprins

Cuvânt-înainte	3	Mănăstirea Rudi.....	35
Naslavcea	5	„Peștera Răpoșaiilor” din satul Rudi	37
Mănăstirea Călărășeuca	7	„Colina Casca” din Cremenciug	39
Casa Memorială „Constantin Stamati” din Ocnîța	9	„Mănăstirea în Cretă” de la Cosăuți.....	41
Biserica din Larga.....	11	Cosăuți, satul pietrei și al pietrarilor.....	43
Defileul Ciuntului.....	13	Cetatea Soroca	45
La Corjeuți.....	15	„Peștera Bechir”.....	49
Casa-Muzeu „Grigore Vieru” din Pererita.....	19	„Lumânarea Recunoștinței” din Soroca	51
Parcul Național și Conacul Pommer din Țaul	21	Cartierul romilor din Dealul Sorocii	53
Răutul.....	23	Conacul-muzeu din Sofia.....	55
Fetești	25	Vila Ohanowicz din Mândâc	57
Pitorescul Gordineștiului	27	„Holmul” de sub Horodiște.....	59
Cheile Racovățului.....	29	Defileul Văratice	61
Brânzeni.....	31	„Stânca Dragostei” de pe malul Ciuhurului	63
Conacul lui Vasile Stroescu din Brânzeni.....	33	Defileul Duruitoarea.....	65

Lacul Costești-Stânca.....	67	Cascadele de la Țipova.....	107
„Suta de Movile”	71	Mănăstirea Țipova.....	109
Muzeul Literar „Liviu Damian” din Corlăteni.....	73	„Château Vartely”	113
Mănăstirea Japca.....	75	Catedrala „Sfântul Dumitru” din Orhei	115
Muzeul „Constantin Stere” din Ciripcău.....	77	Biserica Romano-Catolică din Orhei	117
Biserica din Cuhureștii de Sus	79	Stânca Mâgla	119
Reședința Episcopului Hotinului din Bălți	81	Rezervația Cultural-Naturală „Orheiul Vechi”	121
„Barza Albă”	85	Alt „Orhei Vechi”	125
Cheile Butești.....	87	Schitul pârcălabului Bosie.....	129
„Țara Bâtlanilor”	89	Pivnițele Brănești	131
Conacul Leondari-Buznea din Ciuciulea	91	Mănăstirea Curchi	133
Zimbrăria din „Pădurea Domnească”	93	Casa-Muzeu „Alexandru Donici” din satul Donici	135
Casa-Muzeu „Dumitru Matcovschi” din Vadul-Rașcov.....	95	Mănăstirea Frumoasa	137
Complexul Rupestru Socola	97	Mănăstirea Răciula	139
„Stejarul lui Ștefan cel Mare” de la Cobâlea.....	99	Muzeul „Casa Părintească” din Palanca	141
Pe valea Ciornei	101	Biserica de lemn din Palanca	143
Mănăstirea Saharna.....	103	Bisericuța din Oricova.....	145
„Cascada Voinicului” din Saharna.....	105	„Muzeul Viorii” din Călărași	147

Movila Măgura	149	Rezervația „Adana”	189
Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”	151	„Château Purcari”	191
Muzeul din Pârlița	153	„Mlaștina Togai”	193
Sculpturile din Ungheni.....	155	Biserica „îngropată pe jumătate” din Căușeni.....	195
„Peștera Surprizelor” din Criuleni	157	Casa-Muzeu „Alexei Mateevici” din Zaim.....	199
„Câmpul gama” de la Onițcani.....	159	Complexul Muzeal „Monahul Ioan Zlotea” din Sălcuța	201
Subteranele de la Cricova	161	Gara de la Basarabeasca	203
Mănăstirea Căpriană.....	165	Muzeul de Istorie al Satului Avdarma	205
Rezervația Naturală „Codrii”	169	Morile de vânt de la Beșalma	207
Conacul lui Zamfirache Ralli de la Dolna	171	Muzeul Național Găgăuz de Istorie și Etnografie „D. Caracioban” din Beșalma.....	209
Vulcanul noroios de la Bărboieni	173	Curtea Țărănească Tradițională „Casa Dorului” de la Văleni	211
Mănăstirea Hâncu	175	„Muzeul Pâinii” din Văleni	213
Castel Mimi.....	177	„Podul lui Petru Rareș” de la Văleni	215
Vinăria „Asconi”	179	Rezervația „Prutul de Jos”	217
Galeriile de la Mileștii Mici.....	181	Coloana „Bătălia de la Cahul” din Vulcănești.....	219
Târgul Lăpușna	183	Râpele din Etulia	221
Complexul Istoric-Arhitectural „Manuc Bey” din Hâncești.....	185		
Cetatea Tighina.....	187		

Extrema nordică a republicii

Unul dintre satele care mă impresionează cel mai mult, de fiecare dată când ajung aici, este Naslavcea, localitate despre care am învățat la geografie că este cel mai nordic punct din Republica Moldova. Dacă vii direct dinspre Ocnița, la prima vedere satul nu pare să iasă în evidență prin ceva, dar ajungând pe malul Chisărăului, peste care se întind mai multe podețe, acesta începe să capete elemente distincte.

În anumite zone ale satului vezi mai multă vegetație decât case, mai ales în preajma vechii mori de apă, din care a rămas doar clădirea și denumirea. Vă recomandăm să lăsați mașina în centrul satului și să parcurgeți localitatea și zona adiacentă pe jos. Cel mai frumos tablou pare a fi imaginea sub forma unei inimi a insulelor de pe Nistru, văzută de pe unul dintre dealurile dinspre sud. Nu în zadar, multe reviste, calendare și suvenire de la noi au utilizat adesea fotografiile din acest loc. Imaginea este și mai interesantă atunci când în această regiune izolată și semisălbatică își face apariția trenul, care sparge liniștea ce domină aici.

Vârful dealului este locul preferat de turiștii sătului de hoteluri de cinci stele, care își instalează corturile pentru a întâlni răsăritul. Pietroaiele de pe margine sunt locuri numai bune de a vă opri și de a admira frumusețea naturii.

După un mic popas pe ele și după o serie de selfie-uri, pentru amatorii de astfel de fotografii, puteți continua să mergeți pe marginea dealului admirând satul cufundat în vegetație. De aici, acesta pare un sat de munte, cu căsuțe ascunse pe ici, pe colo. Și pe cât de îndepărtată este Naslavcea de centrul republicii, pe atât de pitorească este.

Râul Nistru și râpele creează pe aceste locuri un peisaj unic. Merită să fie explorate și rezervațiile peisagistice din regiune – „Râpa lui Carp” și „Râpa Rudi”, unde veți putea găsi urme ale Mării Sarmatice și aflorimente. În preajmă se află și cele „33 de vaduri”, iar dacă au mai rămas 33 sau sunt mai puține, numărați și singuri!

Distanța de la Chișinău:

▶ 230 km

Orașe apropiate:

▶ Otaci – 18 km

▶ Ocnița – 15 km

Atracții turistice în regiune:

▶ „Fântâna Cadânei” de la Lipnic (20 km)

▶ Casa Memorială „Constantin Stamatii” din Ocnița (21 km)

NOTA BENE: Îmbrăcați-vă comod, luați-vă rezerve de apă și hrană, iar actele de identitate trebuie să fie cu voi, fiindcă satul Naslavcea se află în zona de frontieră!

Spiritualitate îmbinată cu frumusețea naturii

Într-un defileu împădurit de pe malul Nistrului, la nordul Republicii Moldova, își duc viața câteva zeci de maici ale Mănăstirii Călărășeuca. Aflată într-o zonă retrasă de civilizație, mănăstirea a fost de-a lungul timpului lăcaș de rugăciune, dar, la nevoie, și fortificație. Cea mai veche atestare cunoscută a unui schit pe aceste locuri datează încă din 1648, călugării de aici ascultau de Mănăstirea „Sfântul Sava” din Iași, care, la rândul ei, se supunea Frăției Sfântului Mormânt din Ierusalim.

În 1781, cu binecuvântarea Patriarhiei Ierusalimului, Marco Donici din Movilău reconstruiește biserica de lemn în una de piatră. Faptul că aceasta se afla la hotarul țării și era adesea atacată de peste Nistru a avut o importanță mare în procesul de reconstrucție. Biserica, având tradiționalele elemente ale unui lăcaș religios, se aseamăna și cu o mică fortificație, cu pereți groși de un metru și jumătate, ușă de stejar ferecată în metal și cu ambrazuri pentru pușcași.

Turiștii care ajung aici și astăzi pot vedea elementele de apărare ale acestei biserici-fortărețe. De mai bine de un secol lăcașul este mănăstire de maici. Acestea au încercat să apere, în vara anului 1961, lăcașul de batjocura autorităților sovietice, dar nu au reușit. Comuniștii au distrus catapeteasma, au ars unele icoane, altele le-au confiscat, iar mănăstirea au transformat-o în spital pentru bolnavi de tuberculoză. Mai târziu aici au fost aduși copii cu deficiențe mintale.

Redeschisă ca mănăstire abia peste trei decenii, aceasta atrage și astăzi enoriașii și pelerinii, care vizitează bisericile cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului”, „Sfântul Ierarh Mitrofan de Voronej” și schitul rupestru. În apropiere se află și trei izvoare despre care se zice că au apă tămăduitoare. O legendă locală spune că acestea au apărut pe locul unde un înger a înfipt trei lumânări arzânde în pământ. Turiștii vin să bea apă ori să se spele la aceste izvoare. Mănăstirea, schitul din stâncă, izvoarele și peisajele frumoase ale defileului te fac să dorești să revii în acest loc asemuit de mulți cu leagănul credinței.

Distanța de la Chișinău:

▶ 210 km

Orașe apropiate:

- ▶ Otaci – 9 km
- ▶ Ocnița – 32 km

Atracții turistice în regiune:

- ▶ Peisajele din satul Naslavcea (27 km)
- ▶ Casa Memorială „Constantin Stamati” din Ocnița (38 km)

NOTA BENE: Turiștii trebuie să fie îmbrăcați decent, să păstreze liniștea și curățenia pe teritoriul mănăstirii!

Casa Memorială „Constantin Stamati” din Ocnița

O bijuterie istorică și arhitecturală

În satul Ocnița din raionul cu același nume se află o bijuterie arhitecturală. De la poartă, o alee duce spre bustul scriitorului Constantin Stamati, iar ceva mai într-o parte este și Casa Memorială.

În hol și-au găsit locul portretul scriitorului, blazonul familiei și arborele genealogic. Urmează salonul, unde turiștii află de la ghizi despre incendierea de către bandele bolșevice, prin 1917–1918, a conacului, Casa Memorială fiind creată pe locul bucătăriei de vară. Clădirea aceasta a ars și ea pe la începutul anilor 2000, apoi a fost reconstruită în stilul acelei epoci.

Salonul-sufragerie are în centru o masă cu patru scaune și veselă de epocă. În preajmă sunt două canapele, un pian, un dulap, o masă pentru lectură, toate reînviind spiritul secolului XIX. Urmează biroul de lucru al scriitorului, cu portretele lui Constantin Stamati și al Ecaterinei Ciurea, prima soție a acestuia. Atât în birou, cât și în salon mai sunt expuse și portretele unor scriitori și prieteni de-ai stăpânului casei. Cărțile vechi și rare fac deliciul vizitatorilor; reviste, traduceri și cărți scrise de Constantin Stamati ies în evidență în modesta bibliotecă, ce pe timpuri număra peste cinci mii de exemplare. Manuscrisele de pe biroul autentic îi provoacă pe curioși să le descifreze.

Altă cameră este dedicată în special descendenților lui Constantin Stamati, prezentând fotografiile copiilor pe care acesta i-a avut cu Ecaterina Ciurea și Suzana Gafencu, cea de-a doua soție. O trusă medicală, o ladă pentru călătorii, o armă de vânătoare, o ceteră și câteva cărți vorbesc de la sine despre ocupațiile preferate ale acestora. Vă recomandăm să mergeți până la Teiul lui Stamati din curtea conacului, un arbore care domină împrejurimile. Și dacă întâlniți prin preajmă vreun sătean, rugați-l să vă spună ce a auzit de la părinți și bunici despre Stamati cel Blajin, și ați putea afla multe istorioare interesante!

Distanța de la Chișinău:

▶ 237 km

Orașe apropiate:

- ▶ Ocnița – 5 km
- ▶ Edineț – 34 km

Atracții turistice în regiune:

- ▶ „Fântâna Cadânei” de la Lipnic (18 km)
- ▶ Peisajele din Naslavcea (21 km)

NOTA BENE: Turiștii ar trebui să consulte programul de lucru al muzeului!

Operă de artă a tâmplarilor de odinioară

În „nordul îndepărtat” al Republicii Moldova se găsește satul Larga, localitate din raionul Briceni ce a dat lumii mai multe personalități în diverse domenii. În acest sat se află și una dintre cele mai frumoase biserici din Basarabia, fiind o adevărată operă de artă a meșterilor de odinioară.

Biserica de lemn cu hramul „Sfânta Treime” a fost ridicată acum mai bine de un secol, dar importantă nu este atât vechimea, cât decorul său. Nu în zadar aceasta a fost inclusă în *Registrul monumentelor din Republica Moldova ocrotite de stat*, fiind declarată de importanță arhitecturală națională, un motiv în plus pentru turiștii de a veni aici.

Lăcașul religios de un albastru-pal iese în evidență pe fundalul vegetației din jur, decorul bisericii fiind unul deosebit, realizat prin traforarea lemnului. Fiecare element a fost bine gândit și amplasat, astfel împreună creează o lucrare pe care nu o mai găsești pe la noi.

Vă recomandăm să înconjuțați biserica cercetând cu privirea fiecare colțișor al acesteia. Privind-o mai atent nu te saturi să te minunezi de măiestria înaintașilor care au creat o astfel de capodoperă. Oficial se consideră că biserica ar fi din 1897, deși bătrânii din sat afirmă că ea este și mai veche. Cine a făcut-o nu se știe, unii susțin că meșterii locali, alții – că au fost invitați tâmplari din altă regiune. Ornamentele înfrumusețau și ferestrele de lemn, create, posibil, de mâinile aceluiași meșteri.

Cu regret, după reparația acesteia, ferestrele de lemn au fost înlocuite cu cele termopan, astfel fiindu-i stricată imaginea inițială. Greșeala ar trebui îndreptată prin instalarea ferestrelor de lemn, ca în fotografiile de acum câteva decenii care s-au mai păstrat, iar lăcașul ar putea fi inclus într-un traseu turistic din regiune.

Biserica este într-o stare nesatisfăcătoare și poate fi salvată doar dacă statul va înțelege importanța ei și va investi în conservarea și reabilitarea acesteia. Iar turiștii pot să o viziteze și să o popularizeze.

Distanța de la Chișinău:

▶ 257 km

Orașe apropiate:

▶ Briceni – 18 km

▶ Edineț – 48 km

Atracții turistice în regiune:

▶ Casa-Muzeu „Grigore Vieru” din satul Pererita (27 km)

▶ Țiglăul din satul Corjeuți (30 km)

NOTA BENE: Vă recomandăm vizitarea bisericii în zilele de duminică sau de sărbători, când se oficiază servicii divine!

Defileul Ciuntului

Locul unde natura se împletește cu legenda

La nordul Republicii Moldova, în raionul Briceni, se găsește satul Caracușenii Vechi, pe teritoriul căruia se află un frumos defileu săpat de Lopatnic. Până a ajunge la defileu, turiștii sunt întâmpinați de așa coloși ca „Târla Boilor”, „Stânca Tătarul” și „Huci”. Pe la hotarul satelor Caracușenii Vechi și Corjeuți apare în cale unul dintre cele mai frumoase locuri din zonă, cunoscut ca „Defileul Ciuntului”, ori, după cum îi zic localnicii, „Borta Ciuntului”. Toponimul este mult mai recent și vine de la un oarecare Ion Ciuntu care s-a refugiat în una dintre grotle de aici.

Defileul are o istorie de mai multe milioane de ani, timp în care a tot fost săpat de apele Lopatnicului, care nu mai sunt ce-au fost odată. Unele recife de aici par adevărați „pui de munți”, iar înălțimile, cam de 100 m, sunt aproape de necucerit pe alocuri. Păduricea încearcă parcă să camufleze unele stânci, dar acestea oricum înving vegetația și ies în evidență. Câteva poteci duc spre vârfurile stâncilor, iar unele porțiuni sunt complicat de străbătut, mai ales în pantele aproape abrupte.

Localnicii sunt convingși că acesta este un loc legendar. Una dintre legende spune că un tânăr, Ion, din Caracușenii Vechi s-a îndrăgostit de o consăteancă, alături de care își vedea rostul vieții. A cerut mâna fetei, dar a fost refuzat de părinții acesteia, căci o făgăduiseră de soție unui bogătaș. Atunci Ion s-ar fi refugiat în defileu, împreună cu armăsarul său, iar pentru a se răzbuna, îi jefuia pe cei bogați și împărțea totul cu cei săraci. Calul era cel mai bun prieten al său, și atunci când tânărul fluiera, acesta apărea mai jos de peștera în care se adăpostise Ion, iar tânărul sărea de sus direct în șa. Pe urmele haiducului a fost pusă potera și, într-un sfârșit, fiind trădat de un cioban, peștera i-a fost încercuită, și câteva zile focurile de armă, din ambele părți, au tot spart liniștea defileului. Urmăritorii le-a venit ideea să aducă o grămadă de fân la intrare și să-i dea foc, astfel Ion Ciuntu s-a asfixiat în interiorul grotlei. A fost așa sau altfel știu doar stâncile – martori tăcuți ai timpurilor de mult apuse.

Distanța de la Chișinău:

▶ 235 km

Orașe apropiate:

▶ Briceni – 16 km

▶ Edineț – 28 km

Atracții turistice în regiune:

▶ Țiglaul din Corjeuți (6 km)

▶ Casa-Muzeu „Grigore Vieru” din satul Pererita (22 km)

NOTA BENE: Turiștii trebuie să aibă încălțăminte adecvată pentru a escalada stâncile, să fie vigilenți și să nu se apropie prea tare de marginile acestora!